

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 3 maj 2019

600/2019

Utsädeslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att upprätthålla och främja en högklassig växtproduktion genom att säkerställa produktionen och användningen av utsäde som är av hög kvalitet och lämpligt för växtförhållandena i Finland och att ge behövliga uppgifter om utsädet.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utsäde som används som förökningsmaterial för jordbruks- och trädgårdsväxtarter samt på produktion, utsläppande på marknaden, import och export av utsäde. Denna lag tillämpas dock inte på utsläppande på marknaden av små mängder utsäde till slutanvändare, import av små mängder utsäde för personligt bruk eller användning av utsäde av stråsäd och olje- och fiberväxter för prydnadsändamål.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning.

Bestämmelser om åtgärder för att bevara ett gott sundhetstillstånd för växter samt om bekämpning av växtskadegörare och förhindrande av deras spridning finns i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003). Bestämmelser om de krav som gäller ekologiskt producerat utsäde finns också i lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *utsäde* frö och utsädespotatis som används som förökningsmaterial inom jordbruks- och trädgårdsproduktionen,
- 2) *certifikatutsäde* officiellt certifierat utsäde som kontrollerats av en myndighet och som uppfyller kvalitetskraven enligt nationell och Europeiska unionens lagstiftning om utsäde,

- 3) *standardutsäde* sådant utsäde av köksväxter som är tillräckligt sortrent och identifierbart, uppfyller kraven och är avsett för produktion av köksväxter,
- 4) *utsläppande på marknaden* innehav av utsäde för försäljning, erbjudande till försäljning eller annan överföring avgiftsfritt eller mot ersättning samt försäljning, distribution och andra former av överföring,
- 5) *garantibevis* en etikett som trycks eller fästs på förpackningen med certifikatutsäde och som innehåller de viktigaste uppgifterna om utsädet,
- 6) *packeriverksamhet* tillverkning och förpackande av utsädespartier i godkända packerier,
- 7) *import* införsel av utsäde från andra länder än medlemsstaterna i Europeiska unionen eller stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 8) *export* utförsel av utsäde till andra länder än medlemsstaterna i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 9) *genetiskt modifierat utsäde* utsäde som består av, innehåller eller har producerats utgående från en genetiskt modifierad organism, om det vetenskapligt kan bevisas att utsädet utvärderade egenskaper, bland dem den gen som utsädet innehåller, skiljer sig från motsvarande egenskaper hos sedvanligt utsäde,
- 10) *aktör* en fysisk person eller en enskild eller offentlig juridisk person som yrkesmässigt producerar, förpackar, släpper ut på marknaden, importerar eller exporterar utsäde.

2 kap.

Utsläppande av utsäde på marknaden

5 §

Certifiering och utsläppande på marknaden av utsäde

Endast utsäde av sorter som finns på den växtsortlista som avses i 8 § eller på Europeiska unionens gemensamma sortlista för arter av lantbruksväxter får släppas ut på marknaden.

För användning som förökningsmaterial får på marknaden släppas ut endast certifikatutsäde som uppfyller de nationella kraven och kraven i Europeiska unionens lagstiftning på sortäktighet, renhet, sundhet och grobarhet samt produktion, hantering och lagring av utsäde.

På marknaden får dessutom släppas ut standardutsäde som är tillräckligt identifierbart och sortäkta och som uppfyller kraven i Europeiska unionens lagstiftning på renhet, sundhet och grobarhet.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på utsäde enligt 2 och 3 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 §

Testning av sorter samt odlingsvärdesförsök

Livsmedelsverket ansvarar för den i 8 § avsedda testningen av en sorts särskiljbarhet, stabilitet och enhetlighet som är en förutsättning för att en sort ska godkännas för upptagande i sortlistan. Naturresursinstitutet svarar för de odlingsvärdesförsök som görs för att utreda sortens lämplighet för odlingsförhållandena i Finland. Odlingsvärdesförsök ska ordnas heltäckande i olika delar av landet med beaktande av de olika arternas odlingsområden.

En aktör ska lämna in en ansökan om att en sort ska genomgå sorttestning eller odlingsvärdesförsök. Den sökande svarar för kostnaderna för testningen och odlingsvärdesförsöken.

Närmare bestämmelser om testning av om en sort är särskiljbar, stabil och enhetlig samt om odlingsvärdesförsök får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 §

Växtingsnämnden

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter för tre år i sänder en växtingsnämnd som beslutar om godkännande av en sort för upptagande i växtingslistan enligt 8 § och om återkallande av godkännandet av en sort. I nämndens sammansättning ska hänsyn tas till att det finns tillräcklig sakkunskap med avseende på godkännande av växtingsorter.

8 §

Växtingslistan

I växtingslistan antecknas de växtingsorter som godkänts av växtingsnämnden. En sort kan på ansökan godkännas för upptagande i växtingslistan om den uppfyller kraven på särskiljbarhet, stabilitet och enhetlighet i rådets direktiv 2002/53/EG om den gemensamma sortlistan för arter av lantbruksväxter och har det odlingsvärde som förutsätts i direktivet.

Godkännandet av en sort för upptagande i växtingslistan är i kraft till utgången av det tionde kalenderåret efter det år då sorten godkändes. Godkännandet kan upprepas, om det är motiverat på grund av att odlingen av sorten är betydande och om sorten alljämt motsvarar förutsättningarna beträffande särskiljbarhet, stabilitet och enhetlighet. Ansökan om upprepande av godkännandet ska göras senast två år innan godkännandets giltighetstid upphör. Giltighetstiden för godkännandet ska förlängas tills vidare, tills beslut om upprepandet fattas.

Livsmedelsverket offentliggör växtingslistan åtminstone en gång per år.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av en sort för upptagande i växtingslistan, om upprätthållandet av en sort, om det förfarande som ska iaktas när en sort godkänns för upptagande i listan samt om offentliggörandet och förändringarna av växtingslistan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

9 §

Återkallande av godkännande av en sort

Växtingsnämnden ska återkalla godkännandet av en växtingsort om

1) det genom undersökningar visas att sorten inte är särskiljbar, stabil eller tillräckligt enhetlig, eller om

2) den som är ansvarig eller de som är ansvariga för sorten begär det, utom ifall upprätthållandet av sorten garanteras och om någon annan aktör samtidigt fortsätter som ansvarig för sorten.

Växtingsnämnden kan återkalla godkännandet av en sort om

1) förutsättningarna för godkännande av sorten inte längre är uppfyllda,

2) det vid ansökan om godkännande eller under undersökningarna har lämnats oriktiga eller vilseledande uppgifter om de omständigheter utifrån vilka godkännandet görs, eller

3) den godkända sorten inte upprätthålls i enlighet med vedertagen praxis för upprätthållande av sorter.

10 §

Utsäde av en genetiskt modifierad sort

En genetiskt modifierad sort kan på ansökan godkännas för upptagande i sortlistan i enlighet med 8 §. Utöver vad som föreskrivs i 5 § får utsäde av en genetiskt modifierad sort produceras och släppas ut på marknaden endast om behövliga åtgärder har vidtagits för konstaterande och förhindrande av negativa effekter för människors hälsa och miljön och det genetiskt modifierade utsädet har godkänts för odling i Europeiska unionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder eller gentekniklagen (377/1995).

11 §

Förpackande och märkning

Utsäde som släpps ut på marknaden ska inneslutas i förpackningar. Förpackningar med certifikatutsäde ska förslutas under övervakning av Livsmedelsverket eller på ett sätt som verket godkänner. Livsmedelsverket kan i enskilda fall tillåta att utsäde levereras oförpackat till en slutanvändare, med beaktande av vad som föreskrivs i Europeiska unionens bestämmelser om produktion och marknadsföring av utsäde.

De uppgifter om utsädet som köparen behöver ska anges på förpackningen eller i det garantibevis som medföljer utsädet eller på det växtpass som kombinerats med garantibeviset. En del av uppgifterna kan lämnas som förhandsuppgifter, vilkas slutliga innehåll ska meddelas köparen senare.

Närmare bestämmelser om förpackande av utsäde och om handelspartiers storlek, om märkningen av förpackningar och utsädespartier, om de uppgifter som ska lämnas köparen och om offentliggörandet av dem, om villkoren för användning av förhandsuppgifter samt om leverans av oförpackat utsäde och uppgifter om det till slutanvändare får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

12 §

Särskilda bestämmelser

Med avvikelse från 5 § 2 mom. får som icke-certifierat på marknaden släppas ut

- 1) små mängder utsäde som används för vetenskapliga ändamål eller förädling,
- 2) utsäde av sorter som används vid försöksverksamhet för testning av sorter och i fråga om vilka det har gjorts en ansökan om upptagande i växtsortlistan,
- 3) icke-sortbetecknat kommersiellt utsäde som är avsett för produktion av vall- och foderväxter samt olje- och fiberväxter,
- 4) råpartier av utsäde som levereras för iordningställande och förpackande,
- 5) sortbetecknat spannmålsutsäde som ingått i försörjningsberedskapslager, om inte tillräckligt med certifikatutsäde på annat sätt kan levereras till marknaden för tryggande av utsädesförsörjningen,
- 6) små mängder utsäde av ursprungssorter för upprätthållande och bevarande av genetiska resurser.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. får utsäde av stärkelsepotatis, sockerbeta och kumin behandlas som icke-certifierat och levereras till en kontraktsodlare, om utsädet är i kontraktsproduktion och inte avviker från produktionskedjan till marknaden.

Närmare bestämmelser om i 1 mom. avsett utsläppande på marknaden av icke-certifierat utsäde, om sortäktighet, renhet, grobarhet, sundhet och förutsättningarna för hantering och lagring samt om i 2 mom. avsedd hantering och leverans av utsäde inom kontraktsproduktion får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bedrivande av verksamhet

13 §

Godkännande av packeri

Packeriverksamhet för utsäde får bedrivas endast i packerier som inspekterats och godkänts av Livsmedelsverket. En förutsättning för godkännande av ett packeri är att packeriet har yrkeskunnig personal och ändamålsenliga lokaler och anordningar för packeriverksamheten. Livsmedelsverket kan ställa villkor för packeriets verksamhet.

Ett packeri kan godkännas för högst tio år i sänder utifrån Livsmedelsverkets riskbedömning. Giltighetstiden för godkännandet av packeriet kan på ansökan förlängas om det konstateras att förutsättningarna för godkännande är uppfyllda.

Packeriet ska underrätta Livsmedelsverket om väsentliga förändringar i verksamheten.

Livsmedelsverket inspekterar packerierna utifrån sin riskbedömning. Varje packeri ska inspekteras minst en gång under den tid packeriets godkännande är giltigt.

Närmare bestämmelser om ansökan om godkännande av ett packeri, om godkännande av ett packeri och om en förlängning av godkännandet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §

Anmälningsskyldighet

Den som släpper ut utsäde på marknaden eller importerar eller exporterar utsäde ska göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket om inledandet och avslutandet av sin verksamhet och om väsentliga förändringar i den.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och om anmälningsskyldigheten får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Skyldighet att föra register

En aktör som avses i 13 eller 14 § ska över sin verksamhet föra ett handelspartivis register, ur vilket det utan svårighet vid behov är möjligt att få de uppgifter som behövs för tillsynen. Uppgifterna ska sparas i sex år efter det att uppgifterna registrerades.

Närmare bestämmelser om hur registret ska föras och läggas upp och om dess innehåll får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Skadeståndsskyldighet

Den som iordningställt eller förpackat utsäde och den som importerat utsäde till Finland ska ersätta en skada som i yrkesmässig användning orsakas användaren av att utsädet inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens lagstiftning om utsäde, i denna lag eller med stöd av denna lag. Ersättning ska betalas även om skadan inte har orsakats uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Någon skadeståndsskyldighet enligt 1 mom. föreligger dock inte, om den mot vilken skadeståndsanspråket framställs visar att det är sannolikt att utsädet när det levererades till marknaden inte var behäftat med det fel som orsakat skadan. Bestämmelser om skyldigheten för den som iordningställt eller förpackat utsäde eller den som importerat utsäde till Finland att ersätta skada som utsädet har orsakat på person eller på sådan egendom som är

avsedd för enskild användning eller konsumtion och som den skadelidande huvudsakligen har använt på ett sådant sätt finns i produktansvarslagen (694/1990).

Ett villkor som avviker från den skadeståndsskyldighet som avses i 1 mom. till nackdel för en användare är utan verkan.

17 §

Tryggande av utsädesförsörjningen i fråga om nationellt sett viktiga arter av jordbruksgrödor

I syfte att trygga utsädesförsörjningen i fråga om nationellt sett viktiga arter av jordbruksgrödor kan av försörjningsberedskapsfondens medel till växtförädlingsföretag betalas ersättning för sortförädling som sker i Finland och för produktion av stamutsäde.

Bestämmelser om de växtarter och växtsorter som berättigar till ersättning samt om övriga ersättningsgrunder utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Laboratorier

18 §

Undersökningslaboratorier

Behandling av prov och undersökningar som förutsätts i denna lag och i bestämmelser utfärdade med stöd av den ska utföras av Livsmedelsverket, av ett privat laboratorium som har godkänts av Livsmedelsverket eller av ett laboratorium som har godkänts av en medlemsstat i Europeiska unionen.

19 §

Godkännande av privata laboratorier

Livsmedelsverket kan på ansökan godkänna ett privat laboratorium som ett laboratorium som utför undersökningar av utsädesprov. Laboratoriet kan vara ett oberoende laboratorium eller en fröaffärs laboratorium. En förutsättning för godkännande är att laboratoriet har en särskilt utsedd person som ansvarar för undersökningarna, att laboratoriet har tillgång till tillräckligt med yrkeskunnig personal och att laboratoriet har den tekniska beredskap som behövs för verksamheten.

20 §

Undersökningar som utförs av privata laboratorier

Ett privat laboratorium ska undersöka proven med internationella metoder eller, om sådana saknas, med nationella metoder som godkänts av Livsmedelsverket. Laboratoriet ska föra ett register över de prov som det tagit emot.

21 §

Tillsyn över privata laboratorier

Livsmedelsverket övervakar att privata laboratorier som godkänts i enlighet med 19 § följer denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den när de utför sina uppgifter enligt denna lag. Livsmedelsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av laboratoriet få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Livsmedelsverket ska kontroll-

era laboratoriets verksamhet utifrån sin riskbedömning. Laboratoriet ska till Livsmedelsverket göra en anmälan om väsentliga förändringar i verksamheten.

Livsmedelsverket ska på nytt undersöka minst fem procent av de prov som ett privat laboratorium undersökt för certifiering.

5 kap.

Myndigheter

22 §

Allmän styrning och planering

Den allmänna styrningen och planeringen av verkställigheten av denna lag hör till jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Tillsynsmyndigheter och certifieringsmyndighet

Livsmedelsverket svarar för verkställigheten av denna lag, för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den följs samt för organiseringen av tillsynen. Närings-, trafik- och miljöcentralen övervakar marknadsföringen av utsäde inom sitt verksamhetsområde. Importen av utsäde övervakas förutom av Livsmedelsverket också av Tullen.

Livsmedelsverket är certifieringsmyndighet för utsäde.

24 §

Auktoriserade inspektörer och provtagare

Livsmedelsverket kan vid kontroll- och tillsynsuppgifter anlita inspektörer och provtagare som verket skriftligen har bemyndigat för uppdraget. Inspektörerna och provtagarna ska övervakas av Livsmedelsverket. En inspektör ska ha för uppgiften tillräcklig yrkeskompetens om utsäde eller annan påvisad yrkeskompetens som behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av lagen, och en provtagare ska ha tillräcklig sakkunskap för provtagning och behandling av prov.

Livsmedelsverket kan återkalla ett bemyndigande som det beviljat, om den auktoriserade inspektören eller provtagaren försummar att iaktta de villkor som Livsmedelsverket ställt eller i övrigt på ett väsentligt sätt bryter mot de förpliktelser som följer av uppdraget också efter det att inspektören eller provtagaren först fått en anmärkning om bristerna.

En auktoriserad inspektör eller provtagare ska på begäran visa upp ett skriftligt intyg över sitt bemyndigande för en aktör.

På auktoriserade inspektörer och provtagare tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

6 kap.

Kontroll och tillsyn

25 §

Tillsynsplan och offentliggörande av tillsynsresultat

Livsmedelsverket ska utarbeta en plan för organiseringen av tillsynen och en tillsynsrapport om genomförd tillsyn. Livsmedelsverket offentliggör tillsynsrapporten som en del

av verkets rapport om genomförandet av den fleråriga nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan i Finland.

Dessutom kan Livsmedelsverket offentliggöra eller tillhandahålla allmänheten uppgifter om resultaten av den offentliga tillsynen över enskilda aktörer, förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

1) den berörda aktören ges tillfälle att bli hörd om de uppgifter som Livsmedelsverket har för avsikt att offentliggöra eller annars tillhandahålla allmänheten före offentliggörandet eller tillhandahållandet, med beaktande av hur brådskande situationen är, och

2) de uppgifter som offentliggjorts eller annars tillhandahållits allmänheten beaktar den berörda aktörens anmärkningar eller uppgifterna offentliggörs eller tillhandahålls allmänheten tillsammans med anmärkningarna.

26 §

Rätt att utföra inspektioner

Tillsynsmyndigheterna samt de auktoriserade inspektörerna och provtagarna har rätt att för certifieringen, kontrollen och tillsynen enligt denna lag granska utsädesodlingar samt odlingar och områden i närheten av dem, kontrollera utsäde och inspektera produktions- och förpackningsutrymmen, lagrings- och försäljningsställen samt transportmedel, aktörers bokföring och det register som avses i 15 § samt avgiftsfritt ta prov på utsädet för undersökningar.

Inspektioner och provtagning i utrymmen som används för boende av permanent natur får endast utföras av myndigheter. Inspektioner och provtagning får utföras endast om inspektionen är nödvändig för att utreda omständigheter som är föremål för inspektionen och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt denna lag och inspektionen är nödvändig för utredning av brott. I övrigt ska vid inspektioner 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

Närmare bestämmelser om utförandet av inspektioner, tagandet och undersökningen av prov, godkännandet av utförda inspektioner samt om det övriga kontroll- och tillsynsförfarandet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

27 §

Rätt att få uppgifter

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, de som sköter offentliga uppdrag samt av aktörer enligt denna lag och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Även de auktoriserade inspektörerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att av aktörer enligt denna lag och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

28 §

Utländska inspektörer

Det som i 26 och 27 § föreskrivs om finska myndigheters rätt att utföra inspektioner och få uppgifter gäller också utländska inspektörer som avses i Europeiska unionen lagstiftning eller något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

29 §

Beställning av provtagning utan identifiering vid distansförsäljning

När det gäller utsäde som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation får tillsynsmyndigheten utan att identifiera sig beställa prov av aktörerna och använda dem för tillsynen. Proven får användas i den offentliga tillsynen. Efter att tillsynsmyndigheten har fått provet ska myndigheten underrätta aktören om att provet har beställts för den offentliga tillsynen.

30 §

Användning av obemannade luftfartyg vid tillsynen

Vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag får obemannade luftfartyg användas på basis av en på förhand utarbetad fotograferingsplan och geografisk information.

En myndighet med tjänsteansvar har rätt att använda luftfartyg vid tillsynen. Aktören ska underrättas om användningen av ett luftfartyg vid tillsynen i samband med anmälan om tillsynen eller senast när tillsynen genomförs.

31 §

Tjänsteleverantörer

Livsmedelsverket kan överföra ett biträdande tillsynsuppdrag med ett obemannat luftfartyg som avses i 30 § till en tjänsteleverantör. Livsmedelsverket ska i enlighet med 30 § 2 mom. lämna underrättelse om användningen av luftfartyget vid tillsynen. Tjänsteleverantören ska sända resultaten av tillsynen till Livsmedelsverket.

Tjänsteleverantören ska ha sådan teknisk, yrkesmässig och operativ beredskap samt sådan personal som krävs för skötseln av tillsynen.

Livsmedelsverket kan återkalla ett tillsynsuppdrag som överförts till en tjänsteleverantör och som utförs med ett obemannat luftfartyg om tjänsteleverantören inte iakttar kraven eller förutsättningarna i 1 eller 2 mom. eller på något annat sätt väsentligt bryter mot de förpliktelser som följer av uppdraget.

32 §

Tillsynsregister

Livsmedelsverket för ett register för tillsynsändamål över de aktörer med packerigodkännande som avses i 13 §, över de anmälningspliktiga aktörer som avses i 14 § och över de godkända privata laboratorier som avses i 19 §.

I registret införs följande uppgifter:

1) aktörens eller det godkända laboratoriets namn, adress samt övriga kontaktuppgifter,

2) det godkända packeriets packerinummer och godkännandets giltighetstid,

3) adresser och kontaktuppgifter för verksamhetsställena,

4) bransch eller det godkända laboratoriets kompetensområde,

5) namnet på den person som ansvarar för det godkända laboratoriets undersökningar,

6) uppgifter om de inspektioner som tillsynsmyndigheten genomfört och om resultaten av dem samt övriga uppgifter som behövs vid tillsynen,

7) uppgifter om brott mot denna lag och mot bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten har bestämt.

Uppgifterna avförs ur registret inom tre år efter det att aktören eller det privata laboratoriet har meddelat Livsmedelsverket att verksamheten upphör eller efter det att aktörens eller laboratoriets verksamhet har upphört.

De register som anges i denna lag utgör en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). På register och handlingar som avses i detta kapitel tillämpas den lagen, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

Bestämmelser om inhämtande av personuppgifter och införande av dem i de register som avses i 1 mom. samt om användande och utlämnande av uppgifterna i registren finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) samt i dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). På behandlingen av personuppgifter tillämpas dock inte artikel 18.1 a och b i den nämnda förordningen.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Livsmedelsverket rätt att vid utförandet av uppdrag enligt denna lag lämna ut uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ställning eller affärshemlighet till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som nämns i 23 § i denna lag för utförande av uppgifter enligt denna lag och till Skatteförvaltningen för utförande av dess lagstadgade uppgifter.

34 §

Avgifter

Bestämmelser om avgifter som tas ut till staten för prestationer enligt denna lag finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

7 kap.

Administrativa tvångsmedel

35 §

Påföljdsavgift

Livsmedelsverket kan ge aktören en skriftlig varning eller ålägga aktören att betala en påföljdsavgift på minst 500 och högst 5 000 euro, om

- 1) bestämmelserna i 5 § om utsläppande av utsäde på marknaden, bestämmelserna i 12 § om utsläppande av icke-certifierat utsäde på marknaden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, det förbud att släppa ut utsäde på marknaden som meddelats med stöd av 36 § eller de begränsningar i marknadsföringen av sorter som ställts med stöd av 37 § har överträtts vid utsläppande av utsäde på marknaden,
- 2) 10 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den har överträtts vid produktionen eller marknadsföringen av ett utsäde av en genetiskt modifierad sort,
- 3) 11 eller 13 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem eller de villkor för packeriverksamhet som ställts med stöd av 13 § har överträtts vid förpackandet av utsäde eller i packeriverksamheten,
- 4) 11 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den har överträtts på förpackningen eller i de handlingar som medföljer utsädet till köparen,
- 5) anmälningsplikten enligt 14 § trots uppmaningar har försumrats upprepade gånger,

6) 15 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den har överträtts vid förande av register, eller

7) bestämmelserna om förutsättningar för godkännande av laboratorier i 19–21 § har överträtts i ett privat laboratoriums verksamhet.

Påföljdsavgiften ska betalas till staten. Vid bedömningen av dess storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som behandlas i domstol eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift påförts en fysisk person får personen inte i domstol dömas till straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än sex månader sedan gärningen begicks. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter den dag då avgiften påfördes.

36 §

Förbud att släppa ut utsäde på marknaden

Om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag, kan Livsmedelsverket förbjuda utsläppandet på marknaden av ett visst parti utsäde eller förbjuda ett packeri eller en aktör som släpper ut utsäde på marknaden eller bedriver import eller export av utsäde att marknadsföra utsäde, om utsädespartiet, förpackandet av det eller märkningarna inte uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Förbudet kan också meddelas för den tid under vilken behövliga undersökningar utförs för utredande av om kraven uppfylls, om det finns grundad anledning att misstänka att utsädet, förpackandet av det eller märkningarna av det inte uppfyller kraven. Livsmedelsverket kan märka utsädet på lämpligt sätt för att hindra utsläppande på marknaden.

Ett förbud ska meddelas för viss tid, om det är möjligt att avhjälpa den bristfällighet som ligger till grund för förbudet. Förbudet ska upphävas utan dröjsmål, om bristfälligheten har avhjälpits eller om den inte längre är av betydelse med tanke på förbudet.

Om saken inte tål uppskov, kan utöver Livsmedelsverket också någon annan tillsynsmyndighet som nämns i 23 § temporärt förbjuda utsläppandet på marknaden av ett utsädesparti. Temporära förbud som utfärdats av någon annan tillsynsmyndighet ska utan dröjsmål hänskjutas till Livsmedelsverket. Förbudet upphör att gälla, om Livsmedelsverket inte har fattat ett i 1 mom. avsett beslut om utsädespartiet eller om marknadsföringen av utsädet inom en vecka från meddelandet av förbudet.

37 §

Begränsningar i utsläppandet på marknaden av utsäde av sorter

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda utsläppandet på marknaden av utsäde av en växtsort som är avsedd för jordbruks- eller trädgårdsproduktion i hela landet eller på ett bestämt område, om odlingen av sorten skulle kunna medföra skada för människor, djur eller miljön eller skada för odlingen av andra arter eller sorter med avseende på växternas sundhet, om inte annat föreskrivs i någon annan lag.

38 §

Föreläggande om förstörande eller utförsel

Om utsläppandet på marknaden av utsäde har förbjudits med stöd av 36 eller 37 §, kan Livsmedelsverket tillåta att utsädet används för något annat ändamål än som utsäde eller bestämma att utsädet ska föras ut ur landet eller förstöras, om inte annat föreskrivs i någon annan lag. Till beslutet kan fogas villkor om det förfarande som ska iaktas när beslutet verkställs.

39 §

Stängning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats som en aktör administrerar eller använder ska stängas, om det utsäde som släpps ut på marknaden via webbplatsen inte uppfyller i denna lag föreskrivna krav eller om uppgifterna om utsädet är sådana att de vilseleder den slutliga användaren. Föreläggandet att stänga en webbplats kan vara temporärt medan ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas.

Om det utsäde som är avsett att släppas ut på marknaden i enlighet med 1 mom. inte uppfyller kraven i denna lag eller om uppgifterna om utsädet är osanna eller väsentligen vilseledande, kan Livsmedelsverket utöver att stänga webbplatsen vidta de åtgärder som anges i 36 §.

40 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket kan förena ett förbud att släppa ut utsäde på marknaden enligt 36 §, ett föreläggande om förstörande eller utförsel av utsäde enligt 38 § eller ett föreläggande om stängning av en webbplats enligt 39 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

41 §

Återkallande av godkännande av laboratorium

Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet av ett privat laboratorium, om laboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där väsentligt strider mot de krav som föreskrivs i eller med stöd av denna lag och laboratoriet inte inom en skälig tid avhjälpas trots Livsmedelsverkets föreläggande.

Om Livsmedelsverket anser att bristen i laboratoriets verksamhet är sådan att den kan äventyra undersökningsresultatets tillförlitlighet, kan Livsmedelsverket bestämma att godkännandet återkallas för den skäliga tid som behövs för att avhjälpa den brist som avses i 1 mom.

Livsmedelsverket ska återkalla godkännandet av ett privat laboratorium om laboratoriet begär det eller om laboratoriet har upphört med den verksamhet på basis av vilken det har godkänts.

42 §

Återkallande av godkännande av packeri

Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet av ett packeri, om packeriet eller den verksamhet som bedrivs där väsentligt strider mot de krav som föreskrivs i eller med stöd

av denna lag och packeriet inte inom en skälig tid avhjälper bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande.

Livsmedelsverket ska återkalla godkännandet av ett packeri om packeriet begär det eller om packeriet har upphört med den verksamhet på basis av vilken det har godkänts.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

43 §

Maskinell underskrift

Beslut enligt denna lag som utarbetats med hjälp av automatisk databehandling och de handlingar som hänför sig till ärendet får undertecknas maskinellt.

44 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av Livsmedelsverket och i ett beslut som växtsortsnämnden har fattat om en ansökan om godkännande av en sort, får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Behörig förvaltningsdomstol är den vars domkrets beslutet huvudsakligen hänför sig till antingen på grund av områdets läge eller näringsidkarens hemort.

Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ändring i beslut om temporärt marknadsföringsförbud enligt 36 § 3 mom. får inte sökas särskilt genom besvär.

45 §

Verkställighet

I ett sådant annat beslut än ett beslut om administrativ påföljdsavgift som fattas med stöd av denna lag kan det bestämmas att beslutet ska iaktas även om det överklagas, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

46 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) producerar eller på marknaden släpper ut utsäde i strid med 5 eller 12 § eller som bryter mot ett förbud att släppa ut utsäde på marknaden som meddelats med stöd av 36 §,

2) på marknaden släpper ut utsäde som inte uppfyller de krav som i 11 § och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den ställs på förpackande eller märkning av utsäde,

3) förpackar utsäde utan godkännande av packeriet enligt 13 § eller fortsätter sin verksamhet trots att packeriets godkännande har återkallats med stöd av 42 §,

4) försummar anmälningsplikten enligt 14 § 1 mom., eller

5) försummar att föra register enligt 15 § 1 mom.

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *utsädesförseelse* dömas till böter. Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite kan lämnas obestraftad för samma gärning.

På de myndigheters vägnar som avses i 5 kap. anmäler Livsmedelsverket förseelser enligt 1 mom. till åtalsprövning. Anmälan behöver inte göras, om förseelsen som helhet betraktad ska anses som uppenbart ringa.

47 §

Handräckning av polisen

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

48 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2019.

Genom denna lag upphävs lagen om handel med utsäde (728/2000). Följande förordningar jämte ändringar som har utfärdats med stöd av lagen om handel med utsäde förblir i kraft:

1) statsrådets förordning om ersättning för förädling samt produktion av stamutsäde för nationellt sett viktiga jordbruksgrödor (1525/2015),

2) jord- och skogsbruksministeriets förordning om övervakning av handel med utsäde (18/17),

3) jord- och skogsbruksministeriets förordning om godkännande och handel med utsäde av ursprungssorter och sorter av köksväxter om har utvecklats för att odlas under särskilda omständigheter (25/10),

4) jord- och skogsbruksministeriets förordning om utsädesblandningar (8/18),

5) jord- och skogsbruksministeriets förordning om växtsortsnämnden (22/10),

6) jord- och skogsbruksministeriets förordning om en sortlista för växtsorter (51/04),

7) jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med betutsäde (114/00),

8) jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av köksväxter (6/14),

9) jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsädespotatis (3/15),

10) jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av olje- och spånadsväxter (9/16),

11) jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av vall- och foderväxter (15/13),

12) jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av stråsåd (16/13),

13) jord- och skogsbruksministeriets förordning om myndighetsövervakad provtagning och laboratorieundersökningar inom utsädesproduktionen (29/05),

14) jord- och skogsbruksministeriets förordning om flyghavre vid utsädesproduktion (2/15),

15) jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa undantag vid marknadsföring av blandningar av utsäde av foderväxter avsedda att användas för att bevara naturmiljön (26/11).

49 §

Övergångsbestämmelse

Ett förpackningstillstånd som erhållits med stöd av 11 § i lagen om handel med utsäde före ikraftträdandet av denna lag är utan separat godkännande giltigt under förpackningstillståndets giltighetstid. Dessutom får en näringsidkare som bedriver marknadsföring, import eller export av utsäde och som gjort en anmälan med stöd av 12 § i den lagen före

600/2019

ikraftträdandet av denna lag fortsätta med sin verksamhet utan en sådan anmälan om inledande av verksamhet som avses i 14 § i denna lag.

Inspektörer och provtagare som Livsmedelsverket har bemyndigat för tillsynen över produktionen och användningen av utsäde före ikraftträdandet av denna lag får vara sådana auktoriserade inspektörer eller provtagare som avses i 24 § utan separat bemyndigande.

Helsingfors den 26 april 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä